

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	23 oktober 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2020-0630	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8218E0D0	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	2 april 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- voorschriften - kaart planlocatie - locaties en aantallen nest- en verblijfplaatsen - maatregelen	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen Ploeglaan en Raadhuislaan Eemnes

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 2 april 2020 van Arcadis, namens Alliantie om ontheffing in het kader van artikel 3.3, eerste lid, en 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en/of vernielen van nesten of rustplaatsen van de huismus;
- ontheffing te verlenen van artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden, opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis,

voor de periode vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 september 2022.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op energetisch onderhoud en renovatie van de woningen aan de Ploeglaan en Raadhuislaan te Eemnes. De werkzaamheden bestaan onder andere uit:

- Het aanbrengen van spouwisolatie, vloerisolatie en dakisolatie,
- Het plaatsen van HR++ glas, PV-panelen en een CO2-gestuurde MV-box,
- Het uitvoeren van kierdichting,
- Het saneren van asbest waar noodzakelijk.

Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1 en 3.5 van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*), de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) voor de periode vanaf 1 september 2020 tot en met 1 september 2022.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht.

IV. Toetsingskader

De huismus is beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis zijn beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

V. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Aanwezige soorten

Huisumus

De huismus is aangetroffen in het plangebied (zie bijlage 2). Gedurende het onderzoek zijn in de onderstaande woningen in totaal acht nestplaatsen van de huismus vastgesteld:

- een nest in de Raadhuyslaan 87
- een nest in de Raadhuyslaan 85
- een nest in de Raadhuyslaan 83
- een nest in de Ploeglaan 59
- een nest in de Ploeglaan 63
- een nest in de Ploeglaan 88
- een nest in de Ploeglaan 82
- een nest in de Ploeglaan 80

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen in het plangebied (zie bijlage 2). Gedurende het onderzoek zijn in de onderstaande woningen in totaal twee zomerverblijfplaatsen en een kraamverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vastgesteld:

- een kraamverblijfplaats aan de Raadhuyslaan 71
- een zomerverblijfplaats aan de Raadhuyslaan 87
- een zomerverblijfplaats aan de Ploeglaan 80

Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kunnen individuele winterverblijven niet worden uitgesloten.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is aangetroffen in het plangebied (zie bijlage 2). Gedurende het onderzoek is in de onderstaande woning één paarverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis vastgesteld aan de Raadhuyslaan 87. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijfplaats niet worden uitgesloten.

Werkzaamheden en (preventieve) maatregelen

Om de negatieve effecten van de werkzaamheden zoveel mogelijk te verzachten worden mitigerende en compenserende maatregelen voorgesteld. Voorafgaand aan de werkzaamheden zijn (blijkens het activiteitenplan en de aanvullende beantwoording), tijdig voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus, gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis geplaatst op hiervoor geschikte locaties in de directe omgeving van het plangebied. De vastgestelde verblijfplaatsen worden voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt. In de bijlage is een voorschrift opgenomen over de periode waarin dit moet gebeuren, namelijk buiten de meest kwetsbare periode. Tevens worden er voldoende permanente geschikte alternatieve verblijfplaatsen voor de soorten geplaatst op hiervoor geschikte locaties. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente verblijfplaatsen te overbruggen. De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. In de bijlage zijn extra maatregelen opgenomen om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten. Ondanks de zorgvuldige werkwijze is echter sprake van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Staat van instandhouding

Huisumus

De landelijke staat van instandhouding is als matig ongunstig beoordeeld (Sovon, 2018). Doordat er geen eerdere data beschikbaar was, kan geen trend worden bepaald. Verwacht wordt dat de matige staat van instandhouding ook binnen Eemnes van toepassing is. Een deel van de achteruitgang is te verklaren door het afnemen van zowel nestgelegenheid als voedselbeschikbaarheid. Oorzaken hiervan zijn bijvoorbeeld aantastingen van verblijfplaatsen (bv door isolatie van woningen of het verdwijnen van ouderwetse dakpannen), maar ook de verstening van tuinen, een hoog netheidsbeeld in het openbaar groen wat resulteert in minder onkruid- en insectrijke vegetaties en dus minder voedselbeschikbaarheid en minder schuilplaatsen. De staat van instandhouding zal niet verder verslechteren door het tijdig aanbieden van tijdelijke en permanente alternatieven. Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van

de werkzaamheden komt de staat van instandhouding van de huismus niet in gevaar door het uitvoeren van de werkzaamheden.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is de meest wijdverspreide en de meest algemene vleermuissoort in Nederland. De aantallen worden geschat op 300.000 tot 600.000 dieren. Het project Meetnet Vleermuis Transect Tellingen (NEM VTT) probeert informatie te geven over de populatieontwikkeling van o.a. de gewone dwergvleermuis. Het meetnet draait pas sinds 2013 en laat nog geen betrouwbare trend zien, maar geeft in de laatste 4 jaar wel een indicatie van een lichte toename (CBS, 2019). De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis wordt beoordeeld als gunstig. De staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis in Eemnes is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. Gezien de aanwezigheid van bebouwing in omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen wordt ervanuit gegaan dat de gewone dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft. Afbreuk van de staat van instandhouding van de lokale populatie gewone dwergvleermuizen wordt voorkomen door het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen in het plangebied.

Ruige dwergvleermuis

Van de ruige dwergvleermuis zijn alleen gegevens beschikbaar van de nazomer. Afgezien van enkele uitzonderingen zijn kraamkolonies niet bekend in Nederland. Omdat een groot deel van de populatie afkomstig is uit gebieden ten noordoosten van Nederland is de jaarlijkse aanwas onder meer afhankelijk van weersomstandigheden. Hierdoor kunnen de aantallen van jaar tot jaar dus fors verschillen. Dit maakt het lastig om uitspraken te doen over de staat van instandhouding en wordt deze beoordeeld als onbekend. De staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis in Eemnes is niet exact bekend. Er zijn onvoldoende gegevens bekend om de exacte staat van instandhouding op lokaal niveau aan te geven. Gezien de aanwezigheid van bebouwing in omliggende wijken en de aanwezigheid van meerdere verblijfplaatsen wordt ervanuit gegaan dat de ruige dwergvleermuis hier een stabiele populatie heeft. Afbreuk van de staat van instandhouding van de lokale populatie ruige dwergvleermuizen wordt voorkomen door het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen in het plangebied.

Belang van de aanvraag

Ten aanzien van de huismus is de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". Ten aanzien van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke effecten". Er wordt voor de aangedragen onderbouwing verwezen naar de aanvraag.

Algemene uitgangspunten van verduurzaming en renovatie

Renovatie van de verouderde huurwoningen is verbonden met de volksgezondheid en veiligheid. De situatie van de te renoveren woningen voldoet op dit moment niet aan de huidige kwaliteitseisen voor binnenklimaat volgens vigerende landelijke normen zoals het Bouwbesluit 2012. Zie bijvoorbeeld artikel 3.21 met betrekking tot wering van vocht van buiten en artikel 5.3 met betrekking tot thermische isolatie. De woningen zijn slecht geïsoleerd, er is geen kwalitatief luchtverversingssysteem aanwezig en er is sprake van vochtintrede via gevels en schoorstenen. Door de grote temperatuurverschillen, door beperkte isolatie en te veel vocht in de woningen ontstaat condensatie en schimmelvorming, wat het binnenklimaat verslechtert. Wat invloed kan hebben op de gezondheid van de bewoners^{1 2}. Dit is een landelijk erkent probleem bij alle niet goed geïsoleerde of gebrekkig na-geïsoleerde woningen en daarmee ook speerpunt bij diverse, mede door de rijksoverheid betrokken, akkoorden zoals het Lente Akkoord.

De Alliantie streeft naar een beleid waarbij woningen tijdig worden gecontroleerd op kwaliteit. Duurzaamheid is een van de zeer urgente maatschappelijke thema's. Dat maakt de woningen niet alleen duurzamer en comfortabeler, maar zorgt ook voor lagere woonlasten. In 2050 moet de woningvoorraad CO₂-neutraal zijn. Het verbeteren van het binnenmilieu van woningen, scholen en kindercentra is één van de speerpunten uit de Nationale aanpak Milieu en Gezondheid van de overheid (bron: www.rivm.nl). Door de renovatie zullen de te renoveren woningen technisch in betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn. Door isolatie van woningen en het verbeteren van de ventilatie kunnen enerzijds de energielasten sterk verlaagd worden en anderzijds het comfort en het binnenmilieu verbeterd worden. De voorgenomen werkzaamheden dragen daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid door de woningen dusdanig te isoleren dat vocht en tocht in huis worden beperkt.

¹ www.perfectkeur.nl

² www.rivm.nl

Daarnaast wordt het project uitgevoerd in relatie tot het landelijke Energieakkoord ter terugdringing van energieverbruik en de uitstoot van broeikasgassen, door renovatie van energie-onzuinige woningen. Dit komt ten goede aan het milieu, volksgezondheid en biodiversiteit (duurzame nest en verblijfvoorzieningen geïntegreerd in de constructie) en geeft tevens uitvoering aan de structuurvisie van de gemeente waarin onder andere het volgende staat: "Voor een toekomstbestendige woonomgeving is het belangrijk dat deze in staat is om veranderingen op het gebied van klimaat op te vangen. Onderzoek van het KNMI wijst uit dat toenemende klimaatverandering tot gevolg heeft dat zware regenbuien en hittegolven in de toekomst vaker zullen voorkomen. Voor een toekomstbestendige woonomgeving moet daarom gewerkt worden aan het opvangen van regenwater bij zware buien (zodat het niet de woningen en tuinen instroomt) en het maken van voldoende afkoelende beplanting om tijdens hittegolven de buitentemperaturen niet te veel te laten stijgen (om gezondheidsproblemen te voorkomen)".

Door de renovatie van energie onzuinige woningen tot energiezuiniger woningen, draagt De Alliantie daarnaast bij aan het vertragen van de klimaatverandering. Klimaatverandering kan leiden tot belangrijke economische schade als gevolg van:

- Zeespiegelstijging met risico op overstromingen en verzilting.
- Vergroting weersextremen (extreme regenval en langere droogteperiodes).
- Beperkingen in zoetwatervoorzieningen.
- Toenemend risico op (infectie)ziekten en plagen.
- Bedreiging van de energievoorziening.

Door de renovatie van bestaande woningen, wordt een reductie in CO₂-uitstoot en daarmee een afname in het gebruik van fossiele brandstoffen gerealiseerd. Door de aanpak wordt een substantiële bijdrage geleverd aan het beperken van klimaatverandering. Het beperken van de (gevolgen van) klimaatverandering dient derhalve een groot maatschappelijk openbaar belang en draagt bij aan de volksgezondheid.

Tot slot zijn de te renoveren woningen letterlijk "op"; als er niet snel iets gedaan wordt, dan komen de woningen in dusdanige vervallen staat dat deze een gevaar vormen voor de openbare veiligheid. Dakpannen kunnen van het dak waaien, gevelpanelen die loshangen en vervolgens weg kunnen waaien, dakgoten die verzakken, enz.

Het aangevraagde project

Concluderend krijgen de woningen een volledige opknapbeurt en vormen dan als het ware een nieuwe woning. Door de verbouw zullen de woningen technisch in betere staat verkeren en beter geïsoleerd zijn. Door isolatie van woningen en het verbeteren van de ventilatie kunnen enerzijds de energielasten sterk verlaagd worden en anderzijds het comfort en het binnenmilieu verbeterd worden. Het project draagt daarmee bij aan de verbetering van de volksgezondheid door de woningen dusdanig te isoleren dat vocht en tocht in huis worden beperkt, en het project draagt daarmee bij aan de klimaatdoelstelling uit het Energieakkoord. Op basis van bovenstaande is dan ook onderbouwd dat er sprake is van een belang om de woningen te renoveren.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat de belangen 'de volksgezondheid of de openbare veiligheid' en 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende onderbouwd zijn. De ecologische impact op de huismus, de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis is, door het nemen van maatregelen, minimaal en tijdelijk. De staat van instandhouding van de huismus, de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis komt door het project niet in gevaar. Het belang van het project mag daarom in deze zwaarder wegen dan het beschermingsbelang van de soorten.

Alternatievenafweging

Locatie

Het project voorziet in de renovatie van de bestaande woningvoorraad. Het project kan daarom niet op een andere locatie uitgevoerd worden. Het betreft het isoleren van woningen en dat is per definitie strikt locatie gebonden. De technische staat van de woningen is dusdanig dat renovatie nodig is om de woningen te laten voldoen aan de eisen van deze tijd. De woningen zijn op dit moment onvoldoende geïsoleerd, waardoor in de huidige situatie veel energieverlies optreedt. Als geen renovatie van de woningen wordt uitgevoerd zullen de woningen daarnaast op termijn onbewoonbaar worden, wat zal gaan leiden tot sloop van de woningen. Sloop van de woningen leidt tot grotere ecologische nadelen dan renovatie of isolatie, omdat dit het verlies betekent van alle verblijfplaatsen van beschermde soorten als vleermuizen en huismussen.

Planning

Bij de planning van de werkzaamheden wordt steeds rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. Voorafgaand aan de uitvoer van de werkzaamheden wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld door een ter zake kundige. In overleg met de uitvoerende partij zal in het werkprotocol een planning worden opgenomen waarin de kwetsbare perioden en de gewenningsperioden voor alternatieve verblijfplaatsen ingecalculeerd wordt.

Werkwijze

Tijdens de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op beschermde soorten te voorkomen dan wel te verminderen. De werkzaamheden worden in de meest gunstige periode uitgevoerd, dat wil zeggen in de minst kwetsbare periode van de beschermde soorten. Er worden maatregelen genomen om effecten tijdens werkzaamheden te voorkomen dan wel te verminderen.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

I. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid, en artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

II. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

III. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl.

Overleg en informatie

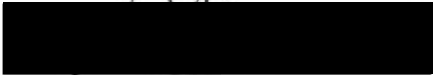
Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen

heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311. Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

IV. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (hierna: RUD Utrecht).

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Arcadis op 2 april 2020, namens Stichting De Alliantie en de aanvulling hierop van 28 september 2020, gelet op artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: Stichting De Alliantie

Adres: Postbus 105

Postcode en woonplaats: 1200 AC Hilversum

Ontheffing 8218E0D0 voor het tijdvak vanaf de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 augustus 2023

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid, en artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen van nesten of rustplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*); voor zover dit betreft het opzettelijk doden, het opzettelijk verstoren en het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft de Ploeglaan en de Raadhuislaan te Eemnes (zie bijlage 1 bij dit besluit).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecooloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecooloog begeleid;
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn. Indien dit melden twee weken voorafgaand aan de werkzaamheden voor dit specifieke project niet mogelijk is dient in overleg met de RUD Utrecht de startdatum bepaald te worden.

Tijdens de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring/ vrijgeven door een ecooloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in het activiteitenplan en de aanvullingen uit dit besluit geregistreerd.

9. De maatregelen, genoemd in het activiteitenplan, alsmede de maatregelen vanuit de beantwoording van de aanvullende vragen (bijlage 2 en 3 bij dit besluit) dienen te worden opgevolgd.
10. Om het doden van exemplaren zoveel mogelijk te voorkomen dienen de woningen voorafgaand aan de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden door het plaatsen van 'exclusion flaps' in de periode tussen 15 augustus en 31 oktober 2020³. Het afplakken van de verblijfplaatsen mag enkel worden uitgevoerd wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn.
11. Na het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient drie dagen na het afplakken gecontroleerd te worden of in de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen nog vleermuizen aanwezig zijn. Dit dient uitgevoerd te worden door een deskundig ecoloog op het gebied van vleermuizen.
12. Als blijkt dat er toch nog vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn dient gekeken te worden op welke plaatsen het gebouw niet goed dicht is gezet met de exclusion flaps. Na het goed dichtzetten geldt wederom bovenstaande voorschrift 11.

Na de werkzaamheden:

13. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.
14. De tijdelijke voorzieningen mogen pas worden verwijderd een half jaar nadat de permanente voorzieningen zijn aangeboden en alleen als er geen vleermuizen in aanwezig zijn.

Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

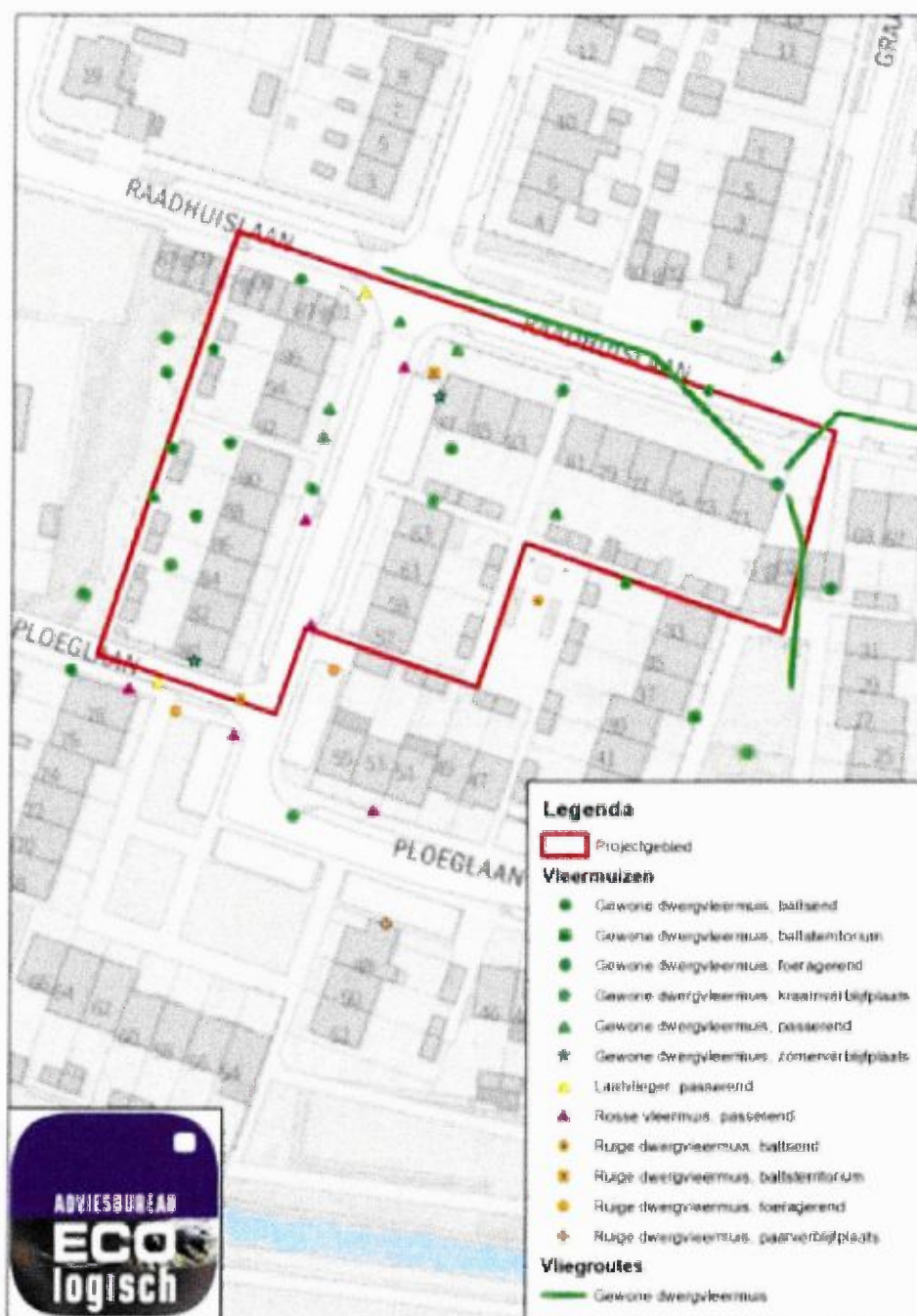
Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

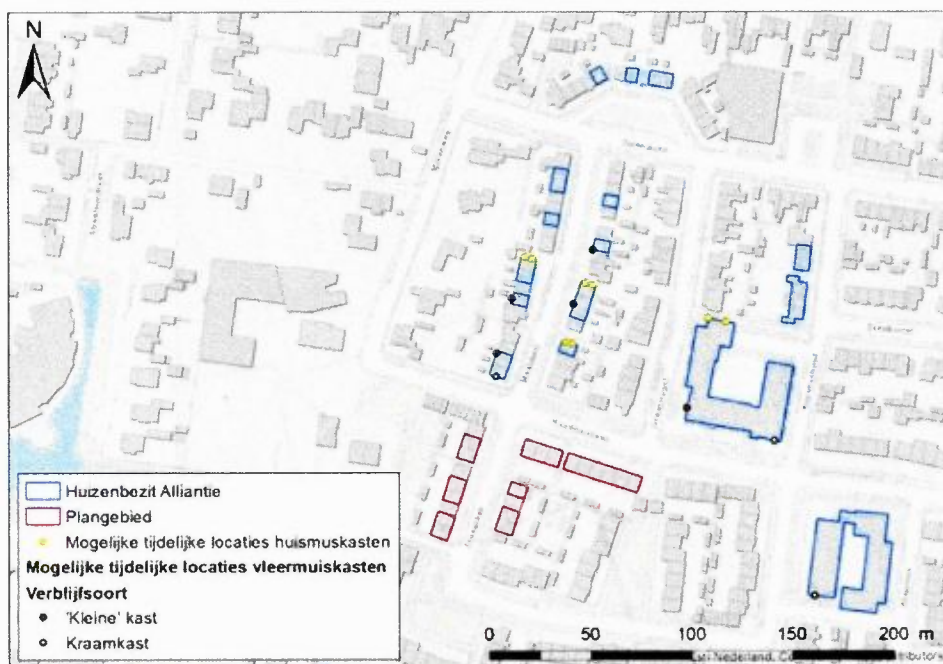
³ mochten de weersomstandigheden in oktober niet voldoende geschikt zijn, dan kan bij uitzondering het ongeschikt maken ook uitgesteld worden tot en met de eerste week van november

Bijlage 1: Planlocatie met aangetroffen verblijfplaatsen

Bijlage 2: kaarten met alternatieve verblijfplaatsen

Figuur 6 Mogelijke locaties voor het plaatsen van de tijdelijke huismus en vleermuis kasten.

Figuur 7 Mogelijke locaties permanente verblijfplaatsen huismus en vleermuis.

- Zomerverblijfplaatsen (groene vierkantjes): 2x op huisnummer 80, 2x op huisnummer 92, 2x op huisnummer 57, 2x op huisnummer 71 = in totaal 8.
- Kraamverblijfplaatsen (paarse driehoekjes): 1x op huisnummer 80, 1x op huisnummer 92, 1x op huisnummer 57, 1x op huisnummer 71 = in totaal 4. Aanvullend op wat is beschreven in het mitigatieplan zijn, eveneens voor 20 maart 2020, nog eens tijdelijke vier kraamkasten geplaatst op Raadhuislaan 87 en 71 en Ploeglaan 96 en 63.
- Huismuskasten (blauwe bolletjes): 2x2 op huisnummer 63, 2x2 op huisnummer 87, 2x2 op huisnummer 83, 2x2 op huisnummer 81 = in totaal 16. Alleen voor huismus gaat het dus inderdaad om een dubbel aantal verblijfplaatsen per bolletje.

Bijlage 3: Specifieke maatregelen activiteitenplan en aanvullingen

3.6 Mitigerende maatregelen huismus

Ter voorkoming van overtreding op de verbodsbepalingen voor huismus dienen maatregelen getroffen te worden. Met deze maatregelen wordt voorkomen dat artikel 3.1, lid 1 en lid 4 van de Wnb, het doden van dieren en aantasting van verblijfplaatsen in het broedseizoen overreden wordt. Deze maatregelen zijn hieronder nader toegelicht.

Voor huismus gelden de volgende maatregelen:

- Plaats zes maanden voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden ten minste 16 tijdelijke huismuskasten op omliggende woningen, Figuur 5 laat een voorbeeld kopgevel zien en Figuur 6 de tijdelijke locaties.
- Voer de werkzaamheden uit buiten het broedseizoen van huismus, dat loopt grofweg van 1 maart tot 1 oktober (zie Tabel 2).
- Ontmoedig het gebruik van de woningen, zodat huismussen enkel nog uit de woningen kunnen, maar er niet meer in.
- Plaats ten minste 16 permanente voorzieningen in de te renoveren woningen.

Deze maatregelen worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.

Tabel 2 Kwetsbare periode (rood) voor de huismus en verblijfsfunctie.

Functie en soort	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Broedperiode huismus												

3.6.1 Tijdelijke mitigatie

1. Plaats drie maanden voor de werkzaamheden 16 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen. Deze kasten functioneren als alternatief voor de aanwezige soorten op het moment dat de werkzaamheden worden uitgevoerd en de oorspronkelijk verblijfplaatsen niet meer gebruikt kunnen worden. Randvoorwaarden voor plaatsing zijn:
 - Voor gewenning van tijdelijke huismusnestplekken geldt een gewenningsperiode van minimaal drie maanden. Met het oog op de planning van de werkzaamheden in de tweede helft van 2020 dienen de voorzieningen vóór eind februari 2020 geplaatst te worden.
 - Volgens het Kennisdocument Huismus dient voor elke verblijfplaats die verdwijnt een gepaste hoeveelheid alternatieve kasten aangeboden te worden. In eerdere versies van het kennisdocument werd een minimum van twee vervangende verblijfplaatsen per aangetroffen verblijfplaats aangehouden. Hiervan naar beneden afwijken is alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk wanneer duidelijk is hoeveel alternatieve verblijfplaatsen in de omgeving van het plangebied geschikt zijn in verhouding tot de aangetroffen hoeveelheid verblijfplaatsen in het plangebied. Vanwege de ontbrekende kennis hierover, de omvang van het plangebied en de hoeveelheid aangetroffen verblijfplaatsen, wordt voorzien dat een minimum van twee alternatieve verblijfplaatsen per aangetroffen verblijfplaats aangeboden dient te worden. In totaal dienen 16 tijdelijke nestplaatsen opgehangen te worden voor de huismus.
 - Randvoorwaarden voor de alternatieve verblijfplaatsen zijn:
 - De alternatieve verblijfplaatsen dienen zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats te worden aangeboden, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden (<300 meter van grens plangebied).
 - Tevens dient de verblijfplaats vrij te zijn van verstoring en buiten bereik van predatoren. Dit wordt ondervangen door de verblijfplaats op minimaal drie meter hoogte te hangen op een, bij voorkeur kopgevel, zonder gevelvegetatie, met vrije aanvliegroute en vliegruimte. Voorkom, bijvoorbeeld, het plaatsen van kasten binnen een meter boven een raam. Huismuskasten mogen niet in de volle zon gehangen worden in verband met oververhitting in de broedruimte.
 - De openingen van de nestkasten van huismus (tijdelijke of permanent) dienen minstens 50cm uit elkaar te liggen.

3.6.2 Ontmoedigen

2. Ontmoedig de verblijfplaatsen en mogelijke verblijfplaatsen (dus alle te renoveren woningen) in de periode september-oktober, zodat ze tijdens de werkzaamheden niet in gebruik zijn. Doe dit middels het plaatsen van spouwborstels onder de eerste rij dakpannen. Hierdoor kunnen huismussen niet terug de nestplaats in.
3. Controleer het functioneren van ontmoediging en herstel niet-functionerende ontmoediging één week na het plaatsen van de ontmoedigende maatregelen.
4. Start de werkzaamheden nadat de ecooloog heeft bepaald dat geen huismussen meer aanwezig zijn in de gebouwen en dat ontmoediging dus is geslaagd.

3.6.3 Permanente mitigatie

Plaats voor tenminste 16 permanente alternatieve nestplekken in de woningen. De volgende opties zijn mogelijk:

- Behoud van huidige verblijven onder de dakpannen beschikbaar blijven voor huismussen.
- Vervanging op nieuwe locaties: Figuur 7 geeft de locaties aan waar permanente nestplekken gecreëerd kunnen worden.
- Met het verhogen van de vogelschroot bij twee panlatten kan over de gehele breedte van de woningen onder de dakpannen verblijfplaatsen voor de huismus gecreëerd te worden, zie Figuur 8.

Randvoorwaarden voor plaatsing zijn dezelfde voorwaarden als genoemd bij de tijdelijke mitigatie in paragraaf 3.4.1 met een paar uitzonderingen:

- Uitwendige nestplekken zijn niet geschikt. Permanente nestplekken dienen geïntegreerd te worden in de gevels of onder de dakpannen van woningen.
- Permanente verblijfplaatsen dienen zo min mogelijk geïntegreerd te worden op zuidelijk georiënteerde gevels vanwege mogelijke oververhitting in de broedruimte. Plaatsing onder dakranden is wel mogelijk. Tevens dienen de permanente voorzieningen zo aangebracht te worden dat ze buiten bereik zijn van predatie.

Met het treffen van deze maatregelen wordt de verbodsbepaling lid 1 van art. 3.1 volledig gemitigeerd. Verbodsbepaling lid 2 en lid 4 van art. 3.1 zijn niet volledig te mitigeren en daarvoor dient een ontheffing Wnb te worden aangevraagd.

3.7 Mitigerende maatregelen vleermuizen

Ter voorkoming van overtreding op de verbodsbepalingen voor vleermuizen dienen maatregelen getroffen te worden. Met deze maatregelen wordt voorkomen dat artikel 3.5, lid 1 en lid 2 van de Wnb, het doden van dieren en verstoren van dieren, overtreden wordt en worden negatieve effecten voor het overtreden van artikel 3.5 lid 4 (aantasting van verblijfplaatsen) zo minimaal mogelijk gehouden. Deze maatregelen zijn hieronder nader toegelicht.

- Plaats zes maanden voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden ten minste 4 alternatieve tijdelijke kraamverblijven, 8 tijdelijke zomerverblijfkasten en 4 tijdelijke paarverblijfkasten op omliggende woningen.
- Ontmoedig het gebruik van de woningen, zodat vleermuizen enkel nog uit de woningen kunnen, maar er niet meer in.
- Voer de werkzaamheden uit buiten de kwetsbare periode van vleermuizen. De kraamperiode van de gewone dwergvleermuis loopt van 15 mei tot 16 juli en de zomerperiode van 1 april tot 1 november. De paarperiode van de ruige dwergvleermuis loopt van 15 augustus tot 1 oktober (zie Tabel 3).
- Integreer ten minste 4 alternatieve kraamverblijven, 8 zomerverblijven en 4 paarverblijven in de te renoveren woningen.
- Voorkom het direct aanlichten van de aangrenzende bomenrijen met kunstlicht om verstoring van vliegroutes van vleermuizen te voorkomen. Als dit niet voorkomen kan worden, voer dan werkzaamheden uit bij daglicht (tussen zonsopkomst en zonsondergang) waardoor er geen bouwverlichting (kunstlicht) nodig is.

Deze maatregelen worden in de volgende paragrafen nader toegelicht

Tabel 3 Kwetsbare periode (rood) per vleermuissoort en verblijfsfunctie.

Functie en soort	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Kraamperiode gewone dwergvleermuis												
Zomerperiode gewone dwergvleermuis												
Paartijd ruige dwergvleermuis												

3.7.1 Tijdelijke mitigatie

5. Plaats in de periode van 15 februari tot 15 maart 2020 (6 maanden voor de ontmoediging en het vernietigen van de aanwezige verblijfplaatsen) 4 tijdelijke kraamverblijven en 8 tijdelijke zomer-/paarverblijven. Deze kasten dienen als alternatieve verblijfplaats voor de aanwezige vleermuissoorten, zodat vleermuizen ook tijdens de werkzaamheden voldoende verblijfsmogelijkheden hebben, zie Figuur 6. Randvoorwaarden voor plaatsing zijn als:
- Volgens het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis en Ruige dwergvleermuis dienen voor elke verblijfplaats die verdwijnt vier alternatieve kasten te worden aangeboden. In totaal dienen er dus 4 tijdelijke kraamkasten en 12 tijdelijke zomer-/paarverblijfkasten te worden opgehangen. Figuur 9 en Figuur 10 laten voorbeeldkasten zien.
 - Voor de alternatieve verblijfplaatsen gelden de volgende punten
 - De alternatieve verblijfplaatsen dienen zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats te worden aangeboden, maar buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden (<300 meter van grens plangebied).
 - Tevens dient de verblijfplaats vrij te zijn van kunstlicht, verstoring en buiten bereik van predatoren. Dit wordt ondervangen door de verblijfplaats op minimaal drie meter hoogte te hangen op een bij voorkeur kopgevel zonder gevelvegetatie, met vrije aanvliegroute en vliegruimte. Voorkom het plaatsen van kasten binnen een meter boven een raam.
 - Voor de vervanging van kraamverblijfplaatsen door tijdelijke voorzieningen geldt een gewenningsperiode van minimaal één volledig kraamseizoen. Deze periode loopt van half mei tot en met half juli. Met het oog op de planning in najaar 2020 dienen de voorzieningen vóór eind maart 2020 geplaatst te worden.
 - De tijdelijke mitigatie moet een jaar te blijven hangen na oplevering van de werkzaamheden of tot het accepteren van de permanente voorzieningen door de desbetreffende soort bewezen is. Bij het verwijderen van de tijdelijke kasten moet eerst gecontroleerd worden of er vleermuizen in de kast zitten. Als er een vleermuis in de kast zit, dan moet de kast eerst ontmoedigd worden en moet de vleermuis uit de kast zijn vertrokken, voordat deze verwijderd mag worden

Figuur 9 Tijdelijke kraamkast vleermuizen. VK SK 02 Vleermuiskast. Bron: Vivara Pro.

Figuur 10 Tijdelijke zomer-/paarverblijfskast vleermuizen. VK MP 02 Vleermuiskast. Bron: Vivara Pro.

3.7.2 Ontmoedigen

6. Ontmoedig alle te renoveren bebouwing in de periode september-oktober, zodat ze tijdens de werkzaamheden niet in gebruik zullen zijn. Doe dit middels het plaatsen van zogenoemde "exclusion flaps" van 0,5 mm EPDM folie. Hierdoor kunnen vleermuizen wel uitvliegen, maar zijn niet in staat om opnieuw in te vliegen. De exclusion flap moet de opening geheel en ruim bedekken en aan de onderzijde zodanig loshangen dat de soort er nog net onderdoor kan kruipen.

Onze referentie: D10005148:15 - Datum: 2 april 2020

17 van 31

Alternatieven zijn mogelijk mits deze voor een gelijkwaardige oplossing zorgen en op advies, afstemming en aanwijzing van de betrokken deskundige ecooloog worden uitgevoerd.

7. Controleer het functioneren van ontmoediging en herstel niet-functionerende ontmoediging gedurende de periode dat de ontmoediging aanwezig is tot aan het beëindigen van de werkzaamheden.
8. Start de werkzaamheden nadat de ecooloog heeft bepaald dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn in de gebouwen en dat ontmoediging dus is geslaagd.

3.7.3 Permanente mitigatie

9. Integreer 4 tijdelijke kraamverblijven en 8 tijdelijke zomer-/paarverblijven in de constructie van de woningen. Randvoorwaarden voor plaatsing zijn dezelfde voorwaarden als genoemd bij de tijdelijke mitigatie in paragraaf 3.5.1 met een paar uitzonderingen:
 - Permanente vervangende verblijfplaatsen dienen in de constructie van de woning te worden bevestigd zo dicht mogelijk bij de oorspronkelijke verblijfplaats, zie Figuur 7. Uitwendige verblijfplaatsen zijn hiervoor niet geschikt.
 - Permanente zomer- en paarverblijfplaatsen dienen voor tweederde geïntegreerd te worden op zuidelijk georiënteerde gevels. Het overige deel hiervan dient op andere exposities ingebouwd te worden om een variatie aan te bieden in microklimaat. Permanente kraamverblijven dienen een bezonning te hebben van meer dan 10 uur per dag en moeten daarom op een zuidelijke gevel ingebouwd worden. Figuur 11 en Figuur 12 geven voorbeelden van permanente verblijven.

Met het treffen van deze maatregelen wordt de verbodsbepaling lid 1 van art. 3.5 volledig gemitigeerd. Enkel verbodsbepaling lid 2 en lid 4 van art. 3.5 zijn niet volledig te mitigeren en daarvoor dient een ontheffing Wnb te worden aangevraagd.

Figuur 11 Voorbeeld permanente vleermuis kraamkast. Bron: Faunaprojecten.

Figuur 12 Voorbeeld inbouwkast vleermuisverblijfplaats. Bron: Vivara Pro.